

10 Σεπτεμβρίου 2020

Άγιος Νικόλαος Καβάσιλας: Η Παναγία εκόσμησε το ανθρώπινο γένος και το φανέρωσε λαμπρότερο!

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Απαύγασμα πατερικής Σοφίας](#)

Συνέχεια από εδώ: <http://www.diakonima.gr/?p=510953>

8. Γιατί το να νομίση κανείς ότι ο Θεός δημιουργεί μέσα στα ήθη των ανθρώπων την αρετή όπως και τα άλλα δημιουργήματα, είναι πράγμα που αντίκειται πριν από όλα στην ίδια την φύση της αρετής, η οποία είναι προαιρετικό αγαθό και έργο της προσωπικής μας θελήσεως.

Γιατί ακριβώς σ' αυτούς που το "είναι" έγκειται στο γεγονός ότι είναι λογικά και με ελεύθερη θέληση όντα, το "ευ είναι" δεν μπορεί παρά να υπάρξη στην καλή χρήση της λογικότητος και της αυτόνομης θελήσεώς τους. Ούτε βέβαια είναι δυνατόν το "ευ" να καταστρέφη το "είναι" ούτε η πρόδος στην αρετή θα

μπορούσε ποτέ να μειώνει τα καλά που εκ φύσεως έχουμε, αφού προορισμός της είναι να τα αυξάνη.

Γιατί θα ήταν ασφαλώς άτοπο αυξάνοντας την αρετή να μειώνουμε την ελευθερία, να καταστρέφουμε δηλαδή έτσι με τα καλά έργα τον ίδιο μας τον εαυτό, αυτό που εκ φύσεως είμαστε. Αλλά η υιοθέτηση αυτών των σκέψεων είναι αρχή για χίλια δυο ατοπήματα.

Γιατί είναι ανάγκη να παραδεχθούμε τότε ένα από τα δύο: ή ότι κανείς δεν έχει ευθύνη για καμιά αμαρτία του και ότι, αντίστοιχα, οι αγαθοί δεν κερδίζουν δίκαια τα βραβεία -αφού δεν οδηγούν οι ίδιοι τους εαυτούς τους ούτε είναι κύριοι της θελήσεώς τους- ή, αν δεν το παραδεχώμαστε αυτό, πρέπει ασφαλώς να πιστεύουμε ότι είναι άδικος ο Θεός, αφού, διαχωρίζοντας τους ανθρώπους, άλλους στεφανώνει και άλλους καταδικάζει στις έσχατες των ποινών, χωρίς ούτε στο ένα ούτε στο άλλο να ενεργή λογικά.

Θα ήταν δε κατ' εξοχήν μοχθηρό, εάν, ενώ έχει τη δυνατότητα να αναδείξει όλους τους ανθρώπους αρίστους και το χέρι του μπορεί να μοιράσει τα αγαθά κατά τον ίδιο τρόπο σε όλους, δεν το έκανε.

Πώς θα ήταν έτσι δυνατόν να ισχύη ακόμη το ότι ο Θεός δεν "λαμβάνει πρόσωπον ανθρώπου" και ότι "πάντας θέλει σωθήναι" και ότι αποτελεί για τους ανθρώπους το αγαθό εκείνο που προσφέρεται σε κοινωνία και μετοχή τόσο περισσότερο από όλα -και από τον ήλιο και από το φως και τα υπόλοιπα- όσο περισσότερο "κενώθηκε" και όσο περισσότερο είναι πλούσιο αγαθό;

Αλλ' αυτό δεν είναι μόνο ένα συμπέρασμα και ένας συλλογισμός. Γιατί είναι εντελώς φανερό ότι ο Θεός ετίμησε όλους τους ανθρώπους με τη μεγαλύτερη από τις δωρεές εκείνες που βοηθούν τον άνθρωπο να ζήσει την αληθινή ζωή.

Αν όμως τιμήθηκαν όλοι με τη μεγαλύτερη, είναι φανερό ότι έλαβαν όλοι την ίδια. Γιατί μεγαλύτερο αγαθό, δηλαδή αγαθό που να οδηγεί κατά καλύτερο τρόπο προς την αρετή από την κατά σάρκα ζωή και πολιτεία του Σωτήρα, από το θάνατο, την ανάσταση και όλα τα άλλα που προέρχονται από αυτά -και που ολόκληρη η οικουμένη μπορεί να απολαμβάνη εξ ίσου- είναι βέβαια και αδύνατο να δημιουργήσει κανείς και το να θεωρήσει ότι είναι δυνατόν να γίνη κάτι τέτοιο, πράγμα από τα πιο παράλογα.

Επομένως η βοήθεια με την οποία εβοήθησε τη μητέρα Του δεν είναι καθόλου μεγαλύτερη από εκείνη την οποία εχάρισε γενικά σ' όλους τους ανθρώπους.

9. Έτσι η Πανάμωμη με τα νόμιμα χαρίσματα και την αξιοποίησή τους η ίδια έπλεξε στον εαυτό της αυτό το στεφάνι.

Γιατί, ενώ η βοήθεια που δέχθηκε από το Θεό ήταν η ίδια με εκείνη που δέχθηκαν όλοι, αυτή τόσο πολύ ξεπέρασε τους άλλους με όσα πρόσθεσε από τον εαυτό της, ώστε όχι μόνο να νικήση παντού όπου εκείνοι νικήθηκαν, αλλά και να νικήση τόσο λαμπρά, ώστε η νίκη της να επαρκέση και για την προσωπική της δόξα, αλλά και για τους άλλους ανθρώπους και να είναι σαν μια νίκη που την επέτυχαν όλοι.

Γιατί δεν απέδειξε χειρότερο το ανθρώπινο γένος ξεπερνώντας το σαν ένας αντίδικός του, αλλά το εκόσμησε. Ούτε το έκαμε να ντρέπεται σα να νικήθηκε, αλλά το φανέρωσε λαμπρότερο.

Ούτε με το να γίνη η ίδια εξαιρετικά ωραία αποκάλυψε την ασχήμια των ομοφύλων της, αλλά τους χάρισε ωραιότητα. Ούτε πάλι με το ότι υπερασπίσθηκε με επιτυχία την ανθρώπινη φύση μέσα της, μεταθέτοντας έτσι καθαρά την αιτία της αμαρτίας στον κάθε άνθρωπο χωριστά, έκαμε βαρύτερες τις ευθύνες για τους ανθρώπους.

Αντίθετα, έχοντας η ίδια ευδοκιμήσει με πρωτοφανή τρόπο, κατήσχυε και νίκησε την αμαρτία, για να απαλλάξη από κάθε κακία τους κατησχυμένους και νικημένους. Κι έτσι το κάλλος, που δόθηκε στην ανθρώπινη φύση, δεν το διατήρησε ανόθευτο από κάθε ξένο στοιχείο μόνο στον εαυτό της, αλλά, όσο ήταν δυνατόν, και σε όλους τους άλλους ανθρώπους.

Απόσπασμα από τον λόγο του Αγίου Νικολάου Καβάσιλα «Εις την Υπερένδοξον της Υπεραγίας Δεσποίνης ημών Θεοτόκου Γέννησιν», από την έκδοση Νικολάου Καβάσιλα, «Θεομήτωρ», των εκδόσεων της Αποστολικής Διακονίας. Κείμενο, μετάφραση, εισαγωγή, σχόλια Παναγιώτης Νέλλας.